

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ภาพสะท้อนสังคมและกลวิธีการนำเสนอเรื่องสั้นในนิยายสาร “คู่สร้างคู่สม” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาภาพสะท้อนสังคมจากเรื่องสั้นที่ปรากฏในนิยายสาร “คู่สร้างคู่สม” ฉบับเผยแพร่ช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2557 – พ.ศ. 2558 และเพื่อศึกษากลวิธีการนำเสนอเรื่องสั้นในนิยายสาร “คู่สร้างคู่สม” ฉบับเผยแพร่ช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2557 – พ.ศ. 2558 โดยกำหนดประเด็นการวิเคราะห์ภาพสะท้อนไว้ 5 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านการศึกษา ด้านวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ค่านิยมและด้านอื่น ๆ รวมถึงการวิเคราะห์กลวิธีในการนำเสนอเรื่องสั้นทั้งด้านการเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่อง การปิดเรื่อง การนำเสนอแก่นเรื่อง และทัศนะของผู้แต่งที่ต้องการสื่อให้กับผู้อ่าน โดยใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ นิยายสาร “คู่สร้างคู่สม” จำนวน 2 คอลัมน์ 139 เรื่อง 104 ฉบับ ในการวิเคราะห์ได้วิเคราะห์ตามแนวคิดภาพสะท้อนสังคมและแนวคิดกลวิธีการนำเสนอเรื่องสั้น จากนั้นจึงนำสาระที่ได้บันทึกลงในแบบบันทึกข้อมูลที่สร้างขึ้น แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาภาพสะท้อนสังคมและกลวิธีการนำเสนอเรื่องสั้นในนิยายสาร “คู่สร้างคู่สม” สรุปผลได้ ดังนี้

1. ภาพสะท้อนสังคมจากเรื่องสั้นที่ปรากฏในนิยายสาร “คู่สร้างคู่สม”

1.1 ด้านเศรษฐกิจ ผู้เขียนได้สะท้อนให้เห็นถึงการขยายตัวของอุตสาหกรรมส่งผลต่อภาวะเศรษฐกิจ โดยตัวละครได้รับความลำบากเพราะมีรายได้น้อยแต่ต้องซื้อสินค้าราคาแพงและสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อรายได้ของตัวละคร คือ ปัญหาการผลิตทางการเกษตร สินค้าฟุ่มเฟือย การเอารัดเอาเปรียบของผู้ผลิต ปัญหาฝนแล้ง น้ำท่วม การมีลูกมาก การขาดความรับผิดชอบของผู้นำ การว่างงาน หนี้สิน ซึ่งปัญหาเหล่านี้ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานเข้าสู่เมืองหลวง การเรียกร้องค่าแรงงาน ปัญหาการพนัน ปัญหาสุขภาพอนามัยซึ่งล้วนมีสาเหตุมาจากภาวะเศรษฐกิจที่บีบรัด

และค่านิยมในการประกอบอาชีพที่มีเกียรติมีศักดิ์ศรี ได้เงินเดือนจำนวนมาก ๆ เพื่อเป็นที่ยอมรับและโดดเด่นในสังคม

1.2 ด้านการศึกษา ผู้เขียนได้สะท้อนให้เห็นถึงระบบการศึกษาในอดีตและปัจจุบันที่มีลักษณะที่แตกต่างกัน การศึกษาเปิดโอกาสให้ทุกคน ทุกเชื้อชาติมีโอกาสได้เรียนหนังสือ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น พ่อแม่เห็นความสำคัญของการศึกษาส่งเสริมให้ลูกหลานเรียนหนังสือและมีค่านิยมให้เรียนในโรงเรียนดี ๆ มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของสังคม แต่ชาวชนบทส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรมและฐานะยากจน จำเป็นต้องอาศัยแรงงานจากสมาชิกในครอบครัว จึงทำให้เด็ก ๆ ในชนบทบางคนไม่มีโอกาสได้ศึกษาเล่าเรียนเช่นเด็กทั่วไป

1.3 ด้านวัฒนธรรม ประเพณี และความเชื่อ คนไทยส่วนใหญ่ต่างมีความศรัทธาในพุทธศาสนา โดยเฉพาะชาวชนบทให้ความสำคัญกับพระภิกษุและถือว่าวัดเป็นศูนย์กลางในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาของชาวบ้าน ชาวชนบทที่มีความเชื่อว่าการทำบุญจะทำให้ตนและญาติพี่น้องพบกับความสุขความเจริญต่อไป รวมถึงค่านิยมให้ลูกชายบวชเพื่อตอบแทนบุญคุณพ่อแม่ พ่อแม่จะได้เกาะชายผ้าเหลืองเพื่อขึ้นสวรรค์ ผู้เขียนได้สะท้อนความเชื่อของคนไทยโดยเฉพาะสังคมชนบทส่วนใหญ่ยังมีความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์ อำนาจเหนือธรรมชาติ ความเชื่อในเรื่องโชคชะตา วัตถุมงคล รวมถึงเรื่องผีสงเทวดาต่าง ๆ

1.4 ภาพสะท้อนด้านค่านิยม สังคมที่มีการพัฒนาทางด้านวัตถุส่งผลให้เกิดการยกย่องผู้ที่มีทรัพย์สิน เงินทอง มีฐานะและหน้าที่การงาน โดยไม่คำนึงถึงความดีงามในจิตใจ จึงทำให้คนบางกลุ่มแต่งกายด้วยเครื่องประดับราคาแพง มีการแข่งขันกันใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย ชื่อของเงิน ความจำเป็น คนในสังคมเริ่มเห็นความสำคัญกับวัตถุ ทรัพย์สินเงินทองมากกว่าสิ่งอื่นใด จนทำให้ขาดสติตัดสินใจทำสิ่งที่ผิดกฎหมายขาดความยั้งคิด ไม่คำนึงถึงศีลธรรมคิดถึงความสะดวกสบายในชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง เกิดการเอาเปรียบในสังคม โดยเฉพาะการเปรียบเทียบระหว่างสังคมชนบทกับสังคมเมือง คนในเมืองจะถูกคนชนบทว่าเป็นคนบ้านนอกไม่ทันสมัยรวมถึงในสถานที่ทำงานมีการแบ่งชั้นวรรณะในการทำงานอย่างชัดเจนส่งผลให้มีมิตรภาพระหว่างเพื่อนร่วมงานจึงหายไปเหลือเพียงคู่แข่งที่ต้องแข่งขันกันเพื่อตำแหน่งหน้าที่การงาน เงินประจำตำแหน่ง และเพื่อความอยู่รอดในสังคมที่เสื่อมโทรมลง

1.5 ภาพสะท้อนด้านครอบครัว ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานของสังคมเพราะสังคมถือว่าครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่เก่าแก่สถาบันหนึ่งของมนุษย์ ทำหน้าที่อบรมสมาชิกของครอบครัว เพื่อให้เจริญเติบโตทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่นในสังคม จึงนับว่าครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญของสังคม แต่สังคมครอบครัวส่วนใหญ่มักพบปัญหาผู้นำครอบครัวขาดความรับผิดชอบ โดยสังคมจะคาดหวังว่าสามีต้องทำหน้าที่เป็น

ผู้นำครอบครัว มีภาระต้องเลี้ยงดูครอบครัว ตลอดจนดูแลสุขภาพของสมาชิกในครอบครัว แต่บางครั้งกลับพบว่าผู้นำครอบครัวขาดความรับผิดชอบ เจ้าชู้จึงเป็นสาเหตุให้ต้องหย่าจึงทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา รวมถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมชนบทและสังคมเมืองที่มีความแตกต่างกัน สังคมชนบทจะมีความผูกพันต่อกันเป็นครอบครัวใหญ่มีความเป็นกันเองช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ส่วนสังคมเมืองเป็นสังคมแห่งความวุ่นวายเร่งรีบต่างคนต่างมุ่งทำงานเพื่อความสำเร็จในชีวิตมีความเห็นแก่ตัวเพื่อความอยู่รอดของตนเอง

2. กลวิธีการนำเสนอเรื่องสั้นในนิยายสาร “คู่สร้างคู่สม”

2.1 การเปิดเรื่อง เรื่องสั้นในนิยายสาร “คู่สร้างคู่สม” นิยมเปิดเรื่องสั้นโดยการบรรยาย ซึ่งเป็นการบรรยายเหตุการณ์ บรรยายฉาก บรรยายตัวละครและใช้การสนทนาของตัวละครเป็นการเปิดเรื่องที่จะนำไปสู่เรื่องราวต่าง ๆ เป็นการบรรยายถึงลักษณะทางกายภาพกล่าวถึงภูมิหลัง ความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์ของตัวละคร ทำให้ผู้อ่านเห็นความสำคัญของเหตุการณ์ที่ผู้เขียนได้บรรยายพฤติกรรมและอารมณ์ของตัวละคร เป็นการสร้างความเข้าใจเพื่อให้รู้จักตัวละครมากขึ้น และดึงดูดความสนใจให้ผู้อ่านอยากติดตามเรื่องราวต่อไป

2.2 กลวิธีการดำเนินเรื่อง เรื่องสั้นในนิยายสาร “คู่สร้างคู่สม” ใช้วิธีการดำเนินเรื่องตามแบบปฏิทินเรียงตามลำดับเวลาในปฏิทินซึ่งง่ายต่อความเข้าใจ ผู้อ่านไม่สับสนชวนติดตามและน่าประทับใจในเรื่อง ส่งผลให้เรื่องสั้นในนิยายสาร “คู่สร้างคู่สม” เป็นเรื่องที่น่าสนใจได้รับความนิยม

2.3 การปิดเรื่อง ผู้เขียนนิยมการปิดเรื่องแบบความเป็นจริงในชีวิตมากที่สุดซึ่งการปิดเรื่องแบบนี้ผู้เขียนจบเรื่องราวของตัวละครในเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งด้วยความคิดพฤติกรรมของตัวละครที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไปในชีวิตจริงของมนุษย์และการปิดเรื่องแบบนี้ส่วนใหญ่จะให้เห็นแง่คิดเกี่ยวกับชีวิต และความเป็นจริงที่เป็นแก่นแท้ของชีวิตมนุษย์ มีทั้งความสุข ความทุกข์และทิ้งท้ายไว้ให้ผู้อ่านคิดจินตนาการ

2.4 การนำเสนอแก่นเรื่อง เรื่องสั้นในนิยายสาร “คู่สร้างคู่สม” ผู้เขียนเป็นผู้รู้แจ้งเห็นจริงทุกอย่างเป็นผู้เล่าเรื่องราวต่าง ๆ แสดงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครในอาการต่าง ๆ ต่อความนิยมของสังคม คุณธรรม ความซื่อสัตย์ต่ออาชีพ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ หรือสิ่งที่ตรงข้ามกับคุณธรรม และการนำเสนอผ่านพฤติกรรมของตัวละคร เพื่อเป็นแบบอย่างในพฤติกรรมของมนุษย์ที่ควรปฏิบัติตาม

2.5 ทศนะของผู้แต่งในเรื่องสั้นจากนิยายสาร “คู่สร้างคู่สม” ผู้เขียนต้องการสื่อให้ผู้อ่านได้รับรู้ความรู้สึกซึ่งผู้เขียนมีความสุขความภูมิใจกับสิ่งที่ได้พบเห็นแล้วสื่อออกมาให้ผู้อ่านได้รับรู้ถึงความรู้สึกแห่งความสุข และความเศร้าเสียใจ สลดหดหู่ ว้าเหว่ ผู้เขียนต้องการสื่อให้ผู้อ่าน

รู้สึกเสียใจ เห็นใจในชะตากรรมของตัวละครที่ได้พบเจอ รวมถึงการประชดประชัน สงสัย เตือนสติผู้อ่าน ผู้เขียนได้เสนอความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์สิ่งหนึ่งสิ่งใดได้โดยตรง

อภิปรายผล

1. จากการวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมในนิยายสาร “คู่สร้างคู่สม” พบว่า เรื่องสั้นดังกล่าวได้ทำหน้าที่สะท้อนสภาพสังคมไทยในแง่มุมต่าง ๆ ทั้งวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์สังคมที่ ตรีศิลป์ บุญขจร (2547 : 5 - 6) ที่กล่าวว่า วรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนของสังคมทั้งในด้านรูปธรรมและนามธรรม ด้านรูปธรรม หมายถึง เหตุการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นในสังคม ส่วนด้านนามธรรมหมายถึงค่านิยมในชีวิตจิตใจของคนในสังคม ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียน ดังนั้น วรรณกรรมจึงเป็นการตอบสนองทั้งทางด้านการกระทำและความคิดของมนุษย์ต่อสังคม นักเขียนบางคนมีความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นอย่างมาก เขาจะสะท้อนความปรารถนาที่จะปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงสังคมให้ดีขึ้น วรรณกรรมของเขาฉายให้เห็นสิ่งที่เรียกว่าอุดมการณ์ ดังนั้น การพิจารณาวรรณกรรมในฐานะเป็นภาพสะท้อนของสังคมจึงควรให้ความสำคัญกับตัววรรณกรรมและกลวิธีในการเสนออุดมการณ์ที่อาจปรากฏในวรรณกรรมชิ้นนั้น ๆ ด้วยวรรณกรรมกับชีวิต วรรณคดีกับสังคม รวมถึงอิงอร สุพันธุ์วิช (2547 : คำนำ) กล่าวว่า วรรณกรรมกับสังคมมีความเกี่ยวข้องกันหลายลักษณะ คือ วรรณกรรมจะสะท้อนสังคมให้เรารับรู้เกิดสิ่งใด ๆ ขึ้นในสังคมขณะนั้น ในขณะที่สังคมอาจมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมได้ และวรรณกรรมก็อาจส่งอิทธิพลต่อสังคมได้เช่นกัน วรรณกรรมจึงเปรียบเหมือนเข็มทิศชี้แนะแนวทางให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ตลอดจนพัฒนาคุณภาพของชีวิตและสังคมไปในทิศทางที่ดีขึ้นในหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านจริยธรรม ด้านการปกครอง ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น

ภาพสะท้อนทางเศรษฐกิจส่วนมากจะเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ชีวิตความเป็นอยู่ของคนแต่ละสังคมไม่ว่าจะเป็นสังคมเมืองหรือสังคมชนบท วิถีชีวิตความเป็นอยู่ต้องอาศัยปัจจัยในด้านต่าง ๆ เป็นตัวช่วยให้ชีวิตอยู่รอดได้ในสังคมปัจจุบันดังที่ บุญเกิด มาดหมาย (2550 : 14) ได้ให้ความหมายของเศรษฐกิจไว้ว่า เป็นการกระทำใด ๆ อันเกี่ยวกับการผลิต การจำหน่ายแจก และการบริโภคใช้สอยสิ่งต่าง ๆ ของชุมชนและภาพสะท้อนด้านเศรษฐกิจที่ปรากฏในเรื่องสั้นจากนิยายสาร “คู่สร้างคู่สม” ทำให้เห็นได้ว่ายังคงเห็นความสำคัญของสภาพปัญหาเศรษฐกิจ การดำเนินชีวิตเป็นสำคัญอันดับแรก สภาวะเศรษฐกิจของไทยตกต่ำและมีปัญหา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานการณ์ทางการเมือง ปัญหาน้ำท่วม ภัยแล้ง ทำให้พืชผลทางการเกษตรเสียหาย โรงงานอุตสาหกรรมหลายแห่งเสียหายเกิดภาวะขาดทุนทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในปี พุทธศักราช 2557

ส่งผลต่อเนื่องมาถึงปี พุทธศักราช 2558 ปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อระยะยาวกับสังคมไทยมาอย่างต่อเนื่อง ผลงานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนันต์ เลียงเพ็ชร (2535) ที่ศึกษาภาพสะท้อนสังคมไทยในเรื่องสั้นจากวารสารสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ช่วงปี พ.ศ. 2520 – พ.ศ. 2524 สรุปว่า ปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติ เกิดจากความแห้งแล้งและน้ำท่วม ความอดอยากของชาวนาไทยที่ไม่สามารถทำนาได้จึงต้องอพยพเข้าไปขายแรงงานในเมืองเพื่อหลบหนีความยากจน ซึ่งนักเขียนได้สะท้อนให้เห็นภาพที่แท้จริงของสังคมเพื่อจะได้เป็นแนวทางป้องกันหรือเตรียมการไว้แก้ไขในครั้งต่อไป

ส่วนภาพสะท้อนด้านการศึกษา การศึกษาถือว่าเป็นเครื่องมือในการวัดความสามารถของสังคมไทย เพราะสังคมไทยยังมีปัญหาทางด้านการศึกษา เช่น ขาดโอกาสทางการศึกษา ปัญหาความยากจนและปัญหาอื่น ๆ ดังที่ กฤษณา เพชรอำไพ (2541 : 14) กล่าวถึง การศึกษาของไทยว่า รัฐบาลเล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศมีการกำหนดแผนการศึกษาเพื่อให้ทุกคนได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้และขยายการศึกษาภาคบังคับออกไปจนถึง 7 ปี มีการตั้งโรงเรียนประถม โรงเรียนมัธยม วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย เพื่อเพิ่มให้เพียงพอสำหรับความต้องการของประชาชน อย่างไรก็ตามสภาพการศึกษาในสังคมไทยส่วนใหญ่จบการศึกษาเพียงชั้นประถม ไม่มีโอกาสเรียนต่อในชั้นสูงขึ้น เนื่องจากอยู่ในครอบครัวชาวไร่ชาวนายากจนมีงบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษาไม่เพียงพอ โรงเรียนต้องรับภาระในการเลี้ยงดูนักเรียนมากขึ้นเนื่องจากผู้ปกครองออกไปหารายได้ มีการแข่งขันในด้านการเรียนของนักเรียนทำให้นักเรียนไม่สามารถปรับตนเองได้ตามสภาพที่ครูและผู้ปกครองต้องการ โดยเฉพาะการจัดการศึกษาในปัจจุบัน โดยเฉพาะระบบการจัดการศึกษาของไทยยังล้าสมัยไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงของประชาคมโลก จะเห็นได้จากรายงานสถานะการศึกษาไทย ปี 2557 / 2558 และปฏิรูปการศึกษาให้ทันโลกในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างไร (2559 : 7) ที่ระบุว่า การจัดการศึกษาให้ก้าวทันโลกในศตวรรษที่ 21 การจัดการศึกษาไทยที่มุ่งผลิตคนที่มีความรู้ทักษะจำนวนหนึ่งไปทำงานในโรงงานและหน่วยธุรกิจในระบบเศรษฐกิจทุนนิยมอุตสาหกรรมแบบศตวรรษที่ผ่านมาเป็นเรื่องล้าสมัย เพราะโลกได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากและคงเปลี่ยนอยู่เรื่อย ๆ ทั้งในด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการบริหารจัดการทางเศรษฐกิจและสังคม โลกเศรษฐกิจสมัยศตวรรษที่ 21 เน้นการใช้แรงงานที่มีความรู้ทักษะแนวคิดวิเคราะห์เป็น มีจินตนาการและเรียนรู้อะไรใหม่ ๆ ได้ดี ปรับตัวได้เก่ง แก้ปัญหาได้เก่ง การจัดการศึกษาจึงต้องเปลี่ยนแปลงอย่างขนานใหญ่ เพื่อพัฒนาพลเมืองที่ฉลาดรับผิดชอบ คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ใช้เป็น มีความสามารถในการทำงาน แก้ไขปัญหาและแข่งขันทางเศรษฐกิจได้มากขึ้น ประเทศที่ไม่สามารถปฏิรูปการจัดการศึกษาของตนให้ก้าวตามทันได้จะถูกทอดทิ้งให้ล้าหลังตกต่ำลง ประชากรจะตกงานเพิ่มขึ้น ประเทศไทยจำเป็นต้องปฏิรูปการ

จัดการศึกษาในเชิงโครงสร้างทั้งระบบอย่างเข้าใจสภาพปัญหา เป้าหมาย แนวทางการพัฒนา เศรษฐกิจสังคมอย่างมีประสิทธิภาพเป็นธรรม เห็นการณ์ไกลเพื่อประโยชน์คนส่วนใหญ่เพราะ การศึกษาหรือความรู้เป็นปัจจัยที่สำคัญในการสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพซึ่งจะนำไปสู่การ สร้างรายได้สำหรับพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัว

ภาพสะท้อนด้านวัฒนธรรม ประเพณี และความเชื่อ ที่ปรากฏในเรื่องสั้นทำให้พบว่า สังคมไทยยังคงมีความเชื่อความศรัทธาในด้านพระพุทธศาสนา วัฒนธรรมอันล้ำค่าและประเพณี อันดีงามของไทยที่สืบทอดมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ซึ่งเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมี ความสุข ดังที่ วรุช สุวรรณฤทธิ์ (2546 : 47 – 48) กล่าวว่า วัฒนธรรมเกิดจากเรียนรู้ เป็นมรดก ของสังคมเป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิตเป็นสิ่งที่บุคคลได้มาด้วยการเรียนรู้เป็นสมบัติส่วนร่วม คงที่ตายตัว โดยเฉพาะความเชื่อถือเป็นธรรมชาติที่เกิดขึ้นกับมนุษย์และถือว่าเป็นวัฒนธรรมของ มนุษย์อย่างหนึ่ง ความเชื่ออาจเกิดจากความไม่รู้ ความไม่รู้ทำให้เกิดความกลัว จึงต้องคิดสร้าง ความเชื่อขึ้นมาเพื่อเป็นที่พึ่งทางใจทำให้เกิดความรู้สึกอบอุ่นมั่นคงในชีวิต และศิริรัตน์ แอนสกุล (2556 : 154) กล่าวว่า วัฒนธรรมมีลักษณะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในทุกสังคมและเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เกิดจากการเรียนรู้ เป็นมรดกทางสังคมและเป็นตัวกำหนดรูปแบบความคิด ความรู้สึก การ แสดงออก การกระทำของสมาชิกในสังคม รวมถึง นพพร ด้านสกุล (2549 : 201) ให้ทัศนะของ ความเชื่อว่า ความเชื่อยังมีเหตุปัจจัยที่เป็นรูปธรรม เช่น ความเชื่อที่น่าจะเกิดจากการรู้เท่าทัน เหตุการณ์เพราะได้มีประสบการณ์มาแล้ว ความเชื่อที่น่าจะเกิดจากการคาดหวังว่ามีความน่าจะเป็น ไปได้เช่นนั้นเพราะเป็นเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นมาแล้ว ความเชื่อในลักษณะเช่นนี้ก่อเกิดขึ้นเอง จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอยู่เป็นประจำในสังคมมนุษย์และในเรื่องสั้นจากนิยายสาร “คู่สร้างคู่สม” ทำให้ เห็นสภาพการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมที่เปลี่ยนไปจากสังคมที่ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นสังคม ที่เห็นแก่ตัวเพิ่มมากขึ้นเพราะสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่ต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดในสังคม ผลงานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ โชคชัย บัณฑิตศิละศักดิ์ (2542) เรื่องการศึกษาวิเคราะห์ สังคมไทยจากเรื่องสั้นในนิยายสาร “ข้อกระเถิด” ช่วง พ.ศ. 2535 – พ.ศ. 2539 พบว่า สังคมไทย เป็นสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วเกิดเป็นสังคมใหม่ขึ้นมา เช่น สังคมอุตสาหกรรม สังคมข่าวสาร สังคมการเมือง ซึ่งนับว่าสังคมดังกล่าวมีความสำคัญต่อชาติบ้านเมืองมาก การ เปลี่ยนแปลงเชิงสังคมดังกล่าวมาจากการเปลี่ยนแปลงด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง รวมถึงการรับ เอาวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามาและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนี้มีแนวโน้มที่จะสร้างความวิกฤต ให้แก่สังคมไทยมาก โดยเฉพาะความไม่ยุติธรรมในสังคมการเผชิญชะตากรรมของเพื่อนมนุษย์ที่ ถูกสภาพสังคมบีบคั้นอย่างปราศจากทางเลือก

นอกจากนี้ภาพสะท้อนด้านค่านิยมในเรื่องสั้นจากนิตยสาร “คู่สร้างคู่สม” ยังสะท้อนสภาพความจริงของชีวิต ธรรมชาติและสังคมได้อย่างละเอียดเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ที่มีความเห็นแก่ตัว ทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อความอยู่รอด มีค่านิยมทางด้านวัตถุมากกว่าจิตใจทำให้สังคมเกิดความเสื่อมโทรม ผู้คนในสังคมหวังแต่หาผลประโยชน์ แก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกัน ไม่มีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน นายจ้างเอารัดเอาเปรียบผู้ใช้แรงงาน ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้วิถีชีวิตของผู้คนในสังคมเปลี่ยนแปลงไป ดังที่ ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2554 (2556 : 253) ให้คำอธิบายไว้ว่า ค่านิยม หมายถึง สิ่งทีบุคคลหรือสังคมยึดถือเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจและกำหนดการกระทำของตนเอง และสมปราชญ์ อัมมะพันธ์ (2536 : 5 – 6) ได้กล่าวถึงค่านิยมโดยทั่ว ๆ ไปของสังคมไทยว่า รักพระมหากษัตริย์ นับถือพุทธศาสนา บูชาเงินยกย่องอำนาจ นิยมเจ้านายและยศถาบรรดาศักดิ์ เคารพผู้อาวุโส รักพวงรักพ้อง กตัญญูรู้บุญคุณคน ยกย่องผู้มีความรู้ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่รักความเป็นไทไม่ชอบขัดใจใคร ไม่ตรงต่อเวลา ชอบผัดผ่อนเลื่อนเวลา ให้อภัยกันง่าย ชี้มเสมอ นิยมวัตถุดิบของไม้กล้าเสียง ขาดความอดทน ชอบเสียงโชค ขาดความกระตือรือร้น รักความสนุกสนาน ชอบความสบาย ชอบงานพิธี เชื้อถือโชคกลาง ขาดระเบียบวินัย สอครู้สอได้เห็น ชอบโฆษณา ชอบของแจกหรือของแถม ถิมง่าย กินพราหม์หรือ ชอบนับยาดินิยมบุคคลมากกว่าอุดมการณ์ สุภาพเรียบร้อย ชอบต่อรองและชอบพูดหรือบอกเล่าเกินกว่าความจริง ผลงานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิเศษฐ กงโต (2546 : 169) จากการศึกษาแนวคิดและภาพสะท้อนสังคมในเรื่องสั้นของประชาคม ลูนาชัย พบว่า ภาพสะท้อนค่านิยมแบบวัตถุนิยมมีสาเหตุมาจากสังคมที่มีการพัฒนาทางด้านวัตถุส่งผลให้เกิดการยกย่องผู้ที่มีทรัพย์สิน เงินทอง มีฐานะและหน้าที่การงานโดยไม่คำนึงถึงความดีงามในจิตใจ ทำให้คนบางกลุ่มแต่งกายด้วยเครื่องประดับราคาแพงแล้วนำมาประกวดแข่งขันกัน ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ชื่อของเกินความจำเป็น เมื่อคนในสังคมให้ความสำคัญกับวัตถุ ทรัพย์สินเงินทองมากกว่าสิ่งอื่นใดจนทำให้ขาดความยั้งคิดและไม่คำนึงถึงศีลธรรมจรรยาที่ดีงามในสังคม คำนึงถึงแต่ความสะดวกสบายในชีวิตความเป็นอยู่เท่ากับว่าผู้เขียนได้ชี้ให้เห็นว่าค่านิยมทางวัตถุนิยมเป็นค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์อย่างยิ่ง

นอกจากนี้ในนิตยสาร “คู่สร้างคู่สม” ยังปรากฏภาพสะท้อนด้านครอบครัว เนื่องมาจากชีวิตครอบครัวเป็นเรื่องที่มีความละเอียดอ่อนและเกี่ยวข้องกับมนุษย์ทุกคน โดยจะเห็นได้ว่าหน้าที่สำคัญของครอบครัวในลำดับแรกก็คือการสร้างสรรค์สมาชิกใหม่ ซึ่งรวมถึงการบำบัดความต้องการทางเพศของคู่สมรสและการเลี้ยงดูผู้เยาว์ให้เติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพของสังคม (สุพัตรา สุภาพ 2546, 57 – 59) และครอบครัวยังทำหน้าที่อบรมสมาชิกของครอบครัว เพื่อให้เจริญเติบโตทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่นในสังคม จึงนับว่าครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญของสังคม แต่สังคมครอบครัวส่วนใหญ่มักพบปัญหาผู้นำ

ครอบครัวขาดความรับผิดชอบ โดยสังคมจะคาดหวังว่าสามีต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำครอบครัว มีภาระต้องเลี้ยงดูครอบครัว ตลอดจนดูแลทุกข์สุขของสมาชิกในครอบครัว แต่บางครั้งกลับพบว่า ผู้นำครอบครัวขาดความรับผิดชอบ เจ้าผู้จึงเป็นสาเหตุให้ต้องหย่าจึงทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ซึ่ง ผลงานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิเชษฐ คงโต (2546 : 169) จากการศึกษาแนวคิดและภาพสะท้อนสังคมในเรื่องสั้นของประชาคม ลุนาชัย พบว่า ประชาคม ลุนาชัย ได้สะท้อนภาพของครอบครัวว่า ครอบครัวที่อยู่ครบถ้วนพร้อมหน้าพร้อมตาเป็นครอบครัวที่มีความสุขเปี่ยมล้น แต่ถ้าสภาพครอบครัวเกิดเปลี่ยนแปลงไปไม่ว่าจะเป็นการขาดผู้นำของครอบครัว เหลือเพียงคนใดคนหนึ่ง ความไม่เข้าใจกันระหว่างสมาชิกในครอบครัวการดิ้นรนชวนขวายในการประกอบอาชีพทำให้ขาดเวลาที่จะพบปะพูดคุยกัน สิ่งเหล่านี้ย่อมทำให้ครอบครัวเกิดปัญหาและในที่สุดก็เกิดการแตกแยก แต่ผู้เขียนได้พยายามสะท้อนภาพของความรักและความอบอุ่นเพื่อเป็นพื้นฐานในการประกอบครอบครัว และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไรวรรณ สิงห์ทอง (2556 : 58) เรื่อง การวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมในวรรณกรรมเสียดไทย : กรณีศึกษาวัดและสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ในจังหวัดตาก พบว่า ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานของสังคม เพราะเป็นสถาบันที่เป็นจุดเริ่มต้นของการให้การศึกษา การเรียนรู้ต่าง ๆ รอบ ๆ ตัว การเลือกคู่ครอง รวมไปถึงการอบรมสั่งสอนบุตรให้รู้จักผิดชอบชั่วดี นอกจากนี้ในภาพสะท้อนสังคมด้านครอบครัวยังพบว่าภาพสะท้อนสังคมด้านคู่ครองที่มนุษย์มีความปรารถนาที่จะมีคนที่พร้อมจะร่วมชีวิตและเหมาะสมกับตนเองทั้งฐานะและสติปัญญา

จากการศึกษาผู้วิจัยยัง พบว่า วรรณกรรมกับสังคมไม่สามารถแยกออกจากกันได้ เนื่องจากสังคมและวรรณกรรมย่อมอาศัยเรื่องราวที่เกิดขึ้นในสังคมเป็นวัตถุดิบ โดยผู้เขียนหรือผู้สร้างสรรค์วรรณกรรมมักสะท้อนและถ่ายทอดเหตุการณ์ความเคลื่อนไหว ความคิด ความรู้สึกออกมาในรูปของวรรณกรรมอย่างมีศิลปะ ไม่ว่าผู้อ่านจะนำวรรณกรรมมาศึกษาในยุคไหน วรรณกรรมนั้นย่อมเผยให้เห็นสภาพวิถีชีวิตของคนในสังคม ผลงานวรรณกรรมนั้นอาจเกี่ยวกับภาษาวัฒนธรรมหรือขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ ซึ่งอาจจะเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจ การศึกษา และสถาบันทางสังคมอันเป็นกิจกรรมของมนุษย์โลก เพราะ โดยทั่วไปวรรณกรรมจะต้องกล่าวถึงการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมอยู่แล้ว

2. จากการศึกษาวิธีการนำเสนอเรื่องสั้นในนิตยสาร “คู่สร้างคู่สม” พบว่า เรื่องสั้นส่วนใหญ่เป็นแนวบันเทิงคดีประสาธน์ ผู้เขียนได้ใช้ประสบการณ์ของตนเองมาเป็นข้อมูลเพื่อประกอบการเขียนเรื่อง โดยการนำมาผสมผสานกับจินตนาการได้อย่างลงตัว มีการผูกโยงเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ในอดีตจนถึงปัจจุบัน ตลอดจนบุคคลที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้เขียนได้อย่างสมจริง ผู้เขียนมีกลวิธีการเปิดเรื่องแบบการบรรยายในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านเห็น

ความเป็นไปของเหตุการณ์ เพื่อให้รู้จักตัวละครและดึงดูดความสนใจให้ผู้อ่านสนใจอยากติดตามเรื่องราวต่อไป และดำเนินเรื่องตามแบบปฏิทิน โดยใช้ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์เป็นสำคัญในการดำเนินเรื่อง จึงส่งผลให้เรื่องสั้นในนิตยสาร “คู่สร้างคู่สม” เป็นเรื่องที่น่าสนใจและน่าติดตาม ดังที่เพลินดา (2538 : 192) ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า ในบรรดาเรื่องแต่งหรือบันเทิงคดีด้วยกัน เรื่องสั้นเป็นที่นิยมอ่าน และนิยมเขียนกันโดยกว้างขวาง เรื่องสั้นเป็นรูปแบบทางวรรณกรรมที่เป็นธรรมชาติที่สุด ดั้งเดิมที่สุด และสืบต่อกันมานานที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากมนุษย์เราแต่ละคนย่อมมีเรื่องเล่าหรือเคยเล่าเรื่องกันมาบ้างไม่มากก็น้อย อย่างไรก็ตามรูปแบบและเนื้อหาสืบต่อมา สะท้อนความคิดและสภาพแต่ละยุคสมัย รวมถึง เจือ สตะเวิน (2510 : 48 – 67) กล่าวว่า เรื่องสั้นจะมีเค้าโครงเรื่องที่ผู้แต่งกำหนดไว้ก่อนว่าจะแต่งเรื่องไปในทำนองใด จึงจะสามารถดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน ให้ติดตามเรื่อง อย่างตื่นเต้นและกระหายใคร่รู้ไปได้ตลอดทั้งเรื่อง โครงเรื่องที่มีลักษณะดังกล่าวนี้ จำเป็นต้องอาศัยกลวิธีการผูกปม (Complication) การคลายปม(Denouement) และการหน่วงเรื่อง (Suspense) ตลอดจนกลวิธีการเปิดเรื่อง การปิดเรื่องและกลวิธี การดำเนินเรื่องที่ดีของผู้แต่ง และกลวิธีการผูกปมที่ดีนั้นจะต้องประกอบด้วยข้อขัดแย้ง (Conflict) อุปสรรค (Obstacles) และการต่อสู้ (Struggle) ด้วย อย่างไรก็ตาม เรื่องสั้นที่ดีควรมีโครงเรื่องง่ายๆ ไม่ซับซ้อนเพียงโครงเรื่องเดียว เพราะมีข้อจำกัดในเรื่องความยาว และส่วนการปิดเรื่องสั้นในนิตยสาร “คู่สร้างคู่สม” นิยมปิดเรื่องด้วยสุขนานุกรม หรือจบแบบสำเร็จในชีวิต หรือได้พบชีวิตใหม่ที่ตัวละครต้องการ และจบแบบทิ้งท้ายไว้ให้ผู้อ่านคิดเอง ดังที่ รัชช ปุณ โฉมทก (2527 : 71 – 76) กล่าวว่า การปิดเรื่องเป็นส่วนหนึ่งของโครงเรื่องที่แสดงถึงจุดเด่นของเรื่องนั้นว่าไม่เพียงแต่มีแก่นที่ดีเท่านั้น แต่ยังคงมีการปิดเรื่องที่ดีอีกด้วย การจบเรื่องแบบสมจริง และให้แนวคิดอย่างใดอย่างหนึ่งแก่ผู้อ่าน ผู้เขียนจะไม่จบเรื่องโดยเด็ดขาดแต่ปล่อยให้ผู้อ่านคิดเอง และการจบเรื่องแบบสำเร็จรูป คือ การจบแบบผิดหวังหรือจบด้วยความสุข ผลงานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สันติ ทิพนา (2558) จากการศึกษาปรากฏการณ์ทางสังคมและกลวิธีการนำเสนอเรื่องสั้นในนิตยสารรายสัปดาห์ ปีพุทธศักราช 2555 พบว่า นักเขียนเรื่องสั้นในนิตยสารรายสัปดาห์ มุ่งเน้นการสร้างสรรค์แนวคิดหรือเหตุการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นจริง มุ่งเสนอปัญหาทางสังคม เรื่องราวและเนื้อหาในรูปแบบของกลวิธีการดำเนินเรื่องที่ทำให้ผู้อ่านได้สนใจอยากติดตามมากที่สุด คือ การดำเนินเรื่องตามแบบปฏิทิน ส่วนกลวิธีการนำเสนอแก่นเรื่อง ผู้เขียนทำหน้าที่เป็นผู้เล่าเรื่องด้วยตนเอง มองเห็นเหตุการณ์ทุกอย่างไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้นที่ไหน รู้จักตัวละครทุกตัวและสามารถหยั่งรู้ไปถึงความคิดหรือความรู้สึกเหมือนนั่งอยู่ในจิตใจของตัวละครและยังแสดงความคิดเห็นส่วนตัวแทรกอยู่ในเนื้อเรื่องหรือวิจารณ์เนื้อเรื่องได้อย่างเสรี

นอกจากนี้ยังมีการศึกษาทัศนะของผู้เขียน ผู้เขียนส่วนใหญ่ได้แสดงแนวความคิดความรู้สึกผ่านเรื่องราวต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่องสั้น มีทั้งความสุข ความเศร้า เหงา รวมถึงการประชดประชันเหตุการณ์แฝงไว้ในเรื่องด้วย จากข้อสังเกตของผู้วิจัยพบว่าการใช้สำนวนโวหารที่ประชดประชัน เสียดสี กับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทำให้ผู้อ่านอยากติดตามอยากรู้เรื่องราว ผู้อ่านเกิดความรู้สึกสนุก ตื่นเต้น สงสัย สุดท้ายตอนจบจะเป็นอย่างไร ส่งผลต่อการสภาพสังคมที่ตัวละครได้พบเจอ แสดงถึงความไม่พอดีของสังคมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การศึกษา ประเพณีวัฒนธรรม ความเชื่อ และค่านิยมและด้านอื่น ๆ เพราะเป็นการตอบสนองความต้องการที่เก็บคดีเรื่องราวต่าง ๆ ที่เก็บไว้ในใจของคนในสังคม แสดงให้เห็นว่าวรรณกรรมเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่ต้องพึ่งพาอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ของสังคมซึ่งผู้เขียนก็เป็นส่วนหนึ่งของสังคม ผลงานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของโชคชัย บัณฑิตศึกษาศาสตรบัณฑิต (2542) ที่ศึกษาวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยจากเรื่องสั้นในนิตยสารช่อกระเจต พบว่า ผู้เขียนแสดงความรู้สึกของคนในสังคมต่อปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ผ่านมุมมองของนักเขียนผู้มีสถานภาพประชากรของสังคมซ่อนอยู่ในบทบาทนักเขียนของตนอีกชั้นหนึ่ง จากภาพสะท้อนที่ปรากฏในเรื่องสั้นจึงชี้ให้เห็นถึงสภาพปัญหาต่าง ๆ ของสังคมและยังทำให้เห็นทัศนะของนักเขียนปรากฏอยู่ในเรื่องสั้น และทำให้ผู้อ่านเข้าใจวิถีคิดของผู้คนในสังคมเพราะวรรณกรรมเป็นส่วนหนึ่งของสังคม วรรณกรรมและมนุษย์ต่างเป็นผลผลิตของสังคม เราจึงไม่สามารถแยกวรรณกรรมออกจากสังคมได้

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าโดยภาพรวมเรื่องสั้นในนิตยสาร “คู่สร้างคู่สม” ให้คุณค่าทั้งทางด้านจิตใจและทางสังคมเพราะให้ทั้งความบันเทิงจากเรื่องที่อ่าน ให้ความรู้แง่คิดในการแก้ปัญหาของตัวละครเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและยังสะท้อนให้เห็นสภาพสังคมในแต่ละยุคสมัย เพราะผู้เขียนเรื่องสั้น ได้เขียนจากประสบการณ์ตรงหรือสิ่งที่ผู้เขียนได้พบเห็นในยุคสมัยนั้น ๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยภาพสะท้อนทางสังคมในนิตยสาร “คู่สร้างคู่สม” สามารถนำไปเป็นแนวทางหรือวิธีแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตในยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา
2. ผลการวิจัยด้านกลวิธีการนำเสนอเรื่องสั้น สามารถเป็นแนวทางในการเขียนเรื่องสั้นได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวรรณกรรมประเภทอื่น ๆ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบภาพสะท้อนสังคม และกลวิธีการนำเสนอเรื่องสั้น
2. ควรศึกษาการใช้ภาษา และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่องานเขียนในนิตยสาร “คู่สร้างคู่สม”

